

Més a prop de la catalanitat de Colom

Un estudi del Cercle Català d'Història demostra que el segon viatge de Cristòfol Colom cap a les Amèriques partí de Barcelona i no de Cadis, on sí que va fer una aturada abans d'enfilar el camí cap al Nou Món. Els historiadors s'afegeixen a les crítiques de Jordi Bilbeny sobre la falsedat de la conquesta

Francesca Marí | 07/04/2010

La investigació historiogràfica sobre la catalanitat de Cristòfol Colom pren embranzida malgrat les llacunes i les tergiversacions documentals. A les teories de **Jordi Bilbeny** i del professor Charles J. Merrill s'hi afegeix ara la del Centre Català d'Història a través de l'historiadora Eva Sans i l'estudi sobre els Annals de Catalunya. Amb això, queden enrere les teories d'alguns estudiosos illencs sobre la procedència mallorquina o eivissenca de l'Almirall a favor de la catalana del Principat.

Eva Sans destaca que als **Annals de Catalunya**, un llibre de cròniques escrit per Feliu de la Peña i datat el 1709, es narra el segon viatge de Colom cap a les noves terres i s'afirma que aquest ho vincula directament amb la Corona catalanoaragonesa. "La travessia partí de Barcelona i arribà a Cadis el 23 de setembre, després d'uns 15 o 20 dies de navegació. A Cadis hi quedaren dos dies per proveir els vaixells i tornaren a salpar dia 25", explica l'estudiosa. "Colom partí de Barcelona i no de Cadis, com assegura la història oficial. Per què s'obvia aquesta primera part del trajecte?" es demana.

La historiadora destaca també que en aquest segon viatge hi havia una nombrosa tripulació catalana: "Hi viatjaven el capità Pere Margarit i Bernat Boïl, que serà el primer vicari apostòlic de les Índies Occidentals, a més del mateix Colom. Tot estava sota la **jurisdicció del rei Ferran**", aclareix. Les llacunes i la manca d'informació sobre el comerç i la indústria naval catalans d'aquests segles són, precisament, alguns dels entrebancs que s'ha trobat el Cercle Català d'Història a l'hora de "reconstruir" la conquesta de les Amèriques. "Desconeixem completament les expedicions marítimes catalanes i ens cal recuperar-ne la història", assegura Sans, a més d'afegir que en el segle XV les terres de la Corona no estaven en decadència, en contra del que indiquen els textos oficials.

"Així ho demostren els estudis recents d'economistes i antropòlegs quan destaquen que la Corona catalana vivia una època de bonança, just el contrari del que ens han repetit durant anys". Precisament aquesta expansió naval catalana també ha estat subratllada per la medievalista **Maria Teresa Ferrer Malloll** a l'obra *El comerç català a Andalusia a final del segle XV*. Ferrer hi remarca que "ja des del segle XIII hi ha colònies catalanes assentades a Sevilla i a Cadis, unes

colònies estratègiques que actuaven com a punt de distribució i comercial i que depenien directament de la Corona catalanoaragonesa, no de la castellana", assegura Sans.

Es tracta d'unes colònies, doncs, que podrien haver ajudat l'Armada Reial de Colom quan atracà a la ciutat andalusa. "Com es pot qualificar **Castella** de gran potència naval si no consta enlloc? És ben senzill: perquè s'obvià la potència naval de la Corona catalana -afegeix el president del Cercle Català, Joaquim Ullan-. És evident que no s'ha donat tota la informació i d'altra s'ha falsificat".

Els orígens

Alguns dels inicis d'aquesta investigació es poden trobar en la documentació de l'historiador canari Rumeu de Armas que, el 1944, ja demostrà que Colom, en tornar del primer viatge, fou rebut per Ferran i Isabel al port de Barcelona. "Per què no s'esmenta mai aquest arribada? La historiografia oficial està més manipulada que els tebeos", exclama Ullan. "**Al llibre Colón en Barcelona**, Rumeu fa una crítica directa als historiadors catalans del moment per no haver esmentat la catalanitat de l'Almirall", afegeix Eva Sans. És un fet que també es pot constatar als Annals de Venècia (història de Venècia), que recullen la descoberta d'Amèrica i expliquen que "Colom pren possessió de les terres in suo nome, és a dir, en nom del rei Ferran.

D'Isabel de Castella no en diu res", puntualitza la historiadora. De totes maneres, el president del Cercle Català d'Història manté que allò important no és sols l'origen català de l'almirall **Cristòfol Colom**, sinó quin és l'Estat que impulsa la conquesta. "Com es veu, ens han aixecat la camisa d'ençà de Felip II", manté. "Ja als seus mapes, Cresques i Vallseca codificaren el camí de les Amèriques. Ara cal ser valents, rigorosos i científics per explicar la història".

Font:

Diari DIARI DE BALEARS

<http://dbalears.cat/actualitat/Cultura/mes-a-prop-de-la-catalanitat-de-colom.html>